

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Ze pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 227. — ŠTEV. 227.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 27, 1929. — PETEK, 27. SEPTEMBERA 1929.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

NACIONALISTI SE HOČEJO IZNEBITI CHIANG KAJŠEKU

LEVO KRILLO NACIONALISTIČNE STRANKE JE IZDALO JAKO OSTER POLITIČEN MANIFEST

Nankinska vlada je bila v političnem manifestu strog obdolžena. — Očitajo ji, da je zavrgla principe dr. Sun Yat Sena. — Tudi o poneverbah in podkupovanju je precej govorja. — Wang Cing Wei se je vrnil iz Evrope. — Škandal na Japonskem.

SANGHAJ, Kitajska, 26. septembra. — Zastopniki kitajskega in inozemskega časopisa ter inozemski časniški poročevalci so sprejeli danes manifest, v katerem sta nacionalistična vlada in njen načelnik Chiang Kaj Sek strog obdolžena in obtožena.

Objava manifesta je silno razburila politične kroge.

Dokument nosi pečat nacionalistične strankarske organizacije Kuomitang ter ga je podpisal bivši predsednik centralnega izvršilnega odbora Kuomitanga, Wang Cing Wei. Razen njega je podpisanih še deset članov istega odbora.

Wang in njegovi tovariši so znani kot radikalci ter so pobegnili v inozemstvo, kakor hitro je Kaj Sek nastopil službo.

Ce je spomenica zares delo radikalnega krila nacionalistične stranke, se zaenkrat še ne more z govorstvo reči, vendar pravijo strokovnjaki, da so podpisi pristni, iz česar bi se dalo sklepati, da se je Wang Cing Wei vrnil iz Evrope.

Dokument ugotavlja, da je nacionalistična vlada pod vodstvom Kaj Seka na drzen način kršila principe, ki jih je postavil ustanovitelj stranke dr. Sun Yat Sen. S tem je pa spravila deželo na rob gospodarskega propada ter ustvarila na Kitajskem neznanostno politično zmedo.

Kaj Sek se je povzpel do diktatorske sile ter stavil deželo pred vprašanje: — Demokracija ali diktatura?

Nadalje očita dokument Kaj Seku in drugim vladnim mogotcem podkupovanje in poneverbo. — ter prodajo davčnih monopolov.

Poslanica končuje z besedami: — Boja bo šele tedaj konec, ko bo Kaj Sek odstavljen in ko ga bo zadeba zasluzena kazena.

TOKIO, Japonska, 26. septembra. — V japonskih političnih krogih se je pojavil velik škandal.

Aretiran je bil Ogawa, ki je bil minister železnic v bivšem Tanakovem kabinetu. Dolže ga, da je dal malo pred svojo resignacijo privatnim družbam dovoljenje za gradnjo železnic ter da je sprejel obenito podkupnino.

Parlament bo meseca decembra razpuščen, januarja se bodo pa vršile nove volitve.

Z ozirom na politični škandal si je obstoječa vladu svesta zmage.

SOLNČNE PEGE

VZROK VROČINE

MACDONALD BO SPAL V LINCOLNOVI POSTELJI

PARIZ, Francija, 25. septembra. — Solnčne pege so odgovorne za izvanredno gorko in suho vreme, ki prevladuje to leto po celih zapadnih Evropi. Tako je spročil akademik znanosti Henri Memery, ravnatelj Toulouse observatorija v bližini Bordeauxa.

Kadar so solnčne pege posebno aktivne ali se njih število zelo poveča, je spročil M. Memery, se lahko pričakuje po celih zapadnih Evropi sorazmerno povišanje temperatur. Visoke temperature v tem poletju odgovarjajo natančno solnčnim peggam, katere so se pojavile tudi zadnje spomladi. Primerjajoč podatke s prejšnjimi rekordi je Mr. Memery napovedal izvanredno vroče poletje leta 1934 ter dal izraza tudi strahu, da bo prihodnja zima izvanredno stroga v Evropi.

WASHINGTON, D. C., 26. sept. — Angleški ministrski predsednik, Ramsay MacDonald, bo najbrž spal v posteli Abrahama Lincolnja v Bell hiši, tekmo svojega tamoznjega bivanja. Ta načrt pa je podrejen odobrenju angleškega poslaništva.

Mrs. Hoover je dala služabnikom v Bell hiši navodila, naj pripravijo slavno stanovanje Lincolnja, ki se nahaja v severozapadnem vogalu drugega nadstropja, za Mr. MacDonalda in njegovo hčerko Ishbel.

To stanovanje vsebuje štiri kose prvotnega pohištva Lincolnja. Predsednik Cleveland in McKinley sta se posluževala tega stanovanja kot sprejemnice a tekmo zadnjih pet in dvajsetih let je kot sprejemnica za goste in kot spomin na Lincolnja.

BROOKHART BO HINAVCE RAZKRINKAL

Navedel bo imena vseh, ki so pili na banketu "Fahya". — Okrajni državni pravnik je zahteval od njega dejstva.

WASHINGTON, D. C., 26. sept. — Pretna senatorja Brookharta iz Iowе, da bo navedel državnemu pravniku imena senatorjev, ki so prisostvovali pisanju v nemem Washingtonskem hotelu, je izpremenila kontroverzo glede izvedenja prohibicije iz smešne zadeve v skrajno resno.

Senatori bodo prisiljeni navesti drug drugega, če so dejanski prisostvovali banketu, kjer so servirali piće ali kjer so bile na razpolago.

Senator Brookhart se sicer ne udeležuje dosti takih pojedinc in danes prevladuje splošno naziranje, da bodo postali taki banketi še do sti bolj redki kot so bili dosedaj.

Senatore je gostil neki Mr. "Fahy", in v Washingtonu je splošno znano, kdo je ta možak. On ima v New Yorku dosti finančnih zvez in stikov.

Suhačem je zmešal štreno senator Howell iz Nebraske, ki je pozval predsednika, naj osusi Washington.

Predsednik mu je odgovoril, da bo storil, če pride Howell z dejstvi na dan.

Howell pa ni hotel povedati, kje v Washingtonu prodajajo piće in kateri ljudje hodijo pit.

V zadevu je posegel tudi senator Brookhart, ki je ozjal, da so mu dobro znani oni suhaški gospodje senatorji, ki se ne branijo dobre kapljice ter zapretil, da bo navedel njihova imena.

STEKL PRAŠIČ UGRIZNIK TEXANCA.

AUSTIN, Texas, 26. septembra. — Dr. Cousins, predsednik državnega zavoda za umetnost in industrijo v Kingsville je odšel v tukajšnji Painterjev zavod, ker ga je parkrat proti trinajstom moškim in ženskam, ki so oboženi umora policijskega načelnika Aderholta iz Gastonije tekmo tektstilne stavke meseca julija.

Zastopniki države so danes razpravljali o učinku skrjenja obolžb proti trinajstom moškim, proti katerim naj bi dvignili obtožbo glede umora po drugem redu.

Nikake akcije pa ne bo vprizjene, dokler ne bo otvoren proces.

IZ PARIZA V MADRID V PETIH URAH

PARIZ, Francija, 26. septembra. Nov aeroplanski Aeropostal kompanije ima namen prenesti dva pilota ter leteti iz Pariza v Madrid v petih urah ter enajstih minutah.

Pariz-Madrid ekspresni vlak, ki je najhitrejši med obema glavnima mestoma, potrebuje za isto potovanje tri in dvajset ur. To pomenja veliko skrjenje.

COSTE SKUŠA DOSEČI REKORD

PARIZ, Francija, 26. septembra. Dieudonné Coste in njegov tovarniški Maurice Bellonte, ki sta preteklega julija skušala priti preko Atlantika, sta spravila svoj Breguet bipljan na Le Bourget letalno polje ter se pripravljata, da dosežeta nov rekord na razdaljo. Izjavila sta, da nameščata leteti proti iztoku preko Sibirijske ter sta zavrgla brezčink brzozavojni aparat, da zmanjšata težo aeroplana. Jutri zjutraj nameščata oditi na prvi polet.

V CAROLINI SO UNIJE POTREBNE

Lastniki tekstilnih tovarn zahtevajo posebno federalno začetje za južne države, ter niso zadovoljni niti z radikalci, niti z Ameriško Delavsko Federacijo.

GASTONIA, N. C., 26. septembra. Vsa upanja, da bo mogoče unijonizirati in reformirati industrijske razmere na Jugu, tiče v ustvarjenju južne delavske federacije. Ta federacija naj bi pa ne imela nikakoga stika z Ameriško Delavsko Federacijo in tudi ne z radikalci. O tem je prepričana večina delavcev, ki so bili zapleteni v zadnji tekstilni spor.

To rešitev je predlagal James W. Bissett, bivši zvezni predstovalec in bivši predsednik Delavske federacije v North Carolini. Istega mnenja so številni Izdelovalci. Glavna pomembnost te zadeve pa tiči v dejstvu, da je bil ustvarjen nov duh med lastniki tovarn, ki so dosedaj nasprotovali vsakemu poskušku, da se organizira delave.

Čeprav je komunistična unija izgubila stavko ter bi ujeno nadaljnje delovanje brez dvojne povzročilo nadaljnja nasilja, je bil vendar ustvarjen položaj, iz katerega se bo mogoče izčimti temelj za novo in zdravno razpravo.

CHARLOTTE, N. C., 26. septembra. — Danes so vprizorili nadaljnje korake, da pospeši proces proti šestnajstom moškim in ženskam, ki so oboženi umora policijskega načelnika Aderholta iz Gastonije tekmo tektstilne stavke meseca julija.

Zastopniki države so danes razpravljali o učinku skrjenja obolžb proti trinajstom moškim, proti katerim naj bi dvignili obtožbo glede umora po drugem redu.

Tukaj prevladuje splošno naziranje, da bi mela državna oblast dosta boljše prilike, da izposluje obobo, kot da bi jih imela, če bi vzdržala pravotno obolžje radi umora po prvem redu.

Nikake akcije pa ne bo vprizjene, dokler ne bo otvoren proces.

45 LJUDI UBITIH NA TRANSIBIRSKI ŽELEZNICI

MOSKVA, Rusija, 25. septembra. Pet in štirideset ljudi je bilo ubitih in štirideset poškodovanih, ko je skočil včeraj zjutraj iz tira Sibirsko-Sverdlovsk-Moskva poštni vlak na glavni transsibirski progi v bližini Zujevka postaje v Perm-Viatka okraju. Šest vozov je zapustilo tračnice.

To ni bil veliki transsibirski ekspressni vlak, ki bi moral priti mimo te točke v normalnih časih nekoliko pozneje. Ekspresni vlak vozi redno, ker je zaprta kitajska meja.

SOVJETI NAMERAVAJO UVESTI NOVI "VEČNI KOLEDAR"

MOSKVA, Rusija, 26. septembra. Vsled povelja Svetega Iudovskega komisarjev bodo tako vseporovod uvedeni devetnaščetki tisti dnevi brez prestanka. Ti štiri dnevi dela in en dan počitka izgleda kot velik počitek, a je dejanski le za droben manjši kot navaden teden po sedem dni. Uveljavljeno bodo tudi številni prazniki, ki ne bodo imeli številk, pač pa postali znani le po imenih.

VIHAR SE BLIŽA FLORIDI

Vsi prebivalci severno od Miami so pripravljeni na ponovitev viharja, kakršen jih je obiskal predlanskim. — Prebivalstvo Everglades beži na višja mesta.

MIAMI, Fla., 26. septembra. — Vsi prebivalci južne in iztočne Floride so bili danes izpravljeni, da se pogumom izpostavijo sili zapadno-indijske hurikana, ki ga je napovedao poročilo vremenskega urada iz Washingtona.

Vihar se bo baje pojavit med Miami in Jupitrom.

Ker ni bilo v Nassau na Bahama otočju od včeraj opoldne nobenega poročila, niso mogli prebivalci Floride dognati intenzivnosti viharja, ki je obiskal Bahama otočje.

Ker so prebivalci West Palm Beacha, Miami in drugih krajev vajeni takih negrod, so previdno zavarovali svoje domove ter posvetili vse svoje napore, da izpolnijo sistem, potom katerega bi bilo mogoče prisikiti na pomoč slehenu, ki bi bil v nevarnosti vsled viharja.

Nekateri prebivalci Everglades ter južnoiztočnih obrežnih okrajev so le neradi zapustili svoje domove ter se pridružili množici, ki je odhajala proti severu na bolj varno mesto.

Včina prebivalstva je pa ostala v bližini svojih domov.

KOMISIJA BO RAZPRAVLJALA O SAAR-DOLINI

Močno opozicijo pričakujejo v sledi razvoja francoske trgovine. — Več angleških čet odšlo iz Porenske na poti v Anglijo.

PARIZ, Francija, 26. oktobra. — Predlog, da se vrne Nemčiji Saar dolinu brez ljudskega glasovanja, katero je določila Versalska mirovna pogodba za leto 1935, bo predmet današnje seje medministrske komisije v Parizu, katero je imenovala ministrski predsednik, Aristide Briand, da razmislja o vprašanju še pred razpravami z nemškimi zastopniki, ki se bodo vrednili mesec.

Močno opozicijo pričakujejo v Franciji proti temu da bi dovolili predsedniku, naj pritisne na električni gumb iz Beli hiše dne 10. oktobra, kar bo značilo otvorjenje novega Mount Hope mostu, ki bo spajal Mount Hope z cestami v Newport in Bristol, R. I. Predsednik je baje rekel, da bo to red storil.

Senator je tudi povabil predsednika,

naj se udeleži posvetitve vojašega spomenika v Providence, na

Armidice Day.

Možak je bil oborožen z dvema rovovjermama, sekiro, britvijo ter nožem. Škede ni napravil noben, ker ga je policija pravočasno prijel.

Dragoceni rovi v Saar dolini, kateri je dala Versalska mirovna pogodba Franciji, so bili zelo koristni pri zopetnem zgrajenju francoske industrije.

Doseženi pa so bili že dogovori med njih lastniki glede obratovanja. Politični vidiči celega vprašanja so povsem podrejeni ekonomskim, ker se pričakuje, da bo Saar dolina glasovala kot en mož za Nemčijo, če bo ostalo to vprašanje otvorjeno, dokler se ne bo vrnil ljudsko glasovanje.

HOOVER JE AMENDIRAL VABILO

Predsednik Hoover je amendiral poziv na konferenco na tri sile. — Ko bodo odobrili angleški dominiji, bodo razposlana vabilna.

LONDON, Anglija, 26. septembra. Upati je, da bodo povabilna na Japonsko, Francijo in Italijo razposlana, še predno bo odpotoval MacDonald v Združene države prih

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00	
in Kanado	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bavoli pošiljati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 2878

DIKTATURA V AVSTRIJI

V Avstriji je odklenkalo demokratizmu.

Kancler Streeruwitz, ki je bil to spomlad nasledil Seipelu, je odstopil kot avstrijski kancler.

Policijski načelnik Schober je postal diktator Avstrije.

Johann Schober, ki je poslal dne 15. julija 1927 v smrt več kot sto moških in žensk.

Ustava avstrijske republike, ki je bila ustvarjena po takih dolgih debatah, ni med brati vredna niti počenega groša.

Nobena sila v deželi ne more izpremeniti položaja.

Socijalni demokratje bodo protestirali.

Njihovi govorunci bodo govorili, dokler jim bo policija dovolila. Pred sabljami in bajoneti bodo pa utihnili.

Delavske organizacije bodo razpravljale, če bi se izplačalo proglašiti generalni štrajk ali ne.

Slednjic bo pa tako ostalo kot bosta določila Schober in Heimwehr.

Ustave garancije so vržene med staro šaro.

Uveljavljena je diktatura buržauzije. Tako je in nič drugače. Kdor si domislja, da je drugače, se strahovito moti.

Ali je avstrijska socijalna demokracija vesela in zadowoljna, ker je šla demokracija rakom zvižgat in ž njo vred demokratične naprave?

Ali so socialisti v voditelji delavskih zadruž predstavnost, da bi nastopili proti Schoberju, Heimwehrju in kapitalistični reakeiji?

Ne, niso strahopetni.

Le zastranega ne morejo ničesar doseči, ker so pre slabotni. Njihovi naporji bodo zato brezuspešni, ker nimajo nobenega orožja, s katerim bi se zoperstavili Heimwehrju.

Heimwehrovi, ali z drugimi besedami rečeno, avstrijski fašisti so do zob oboroženi.

Na razpolago imajo municipijska skladischa in orožarne. Tudi brez tankov in strupenih plinov niso.

Da, celo par aeroplakov imajo na razpolago, iz katerih bi lahko metali bombe na vstaške delavce.

Če jim pa slučajno česa manjka, ima pa na razpolaga avstrijsku republiko.

To se pravi Schober in njegovi pomagaci.

Socijalisti imajo svojo organizacijo Schutzwandler. Par starih pusk in zanjavelih bajonetov.

Že sama misel na oboroženi odpor je smešna.

Ali ne preostaja tem izborni organiziranim avstrijskim delavcem ekonomsko protiorožje?

Ce je velika večina avstrijskih industrijskih delavcev in delavci dobro organiziranih in prežetih z razredno zavestjo, ali bi ne bilo mogoče uspešno izvesti generalnega štrajka? Da in ne.

Pri tem se namreč ne sme prezreti par malenkosti.

Avstrijske industrije so koncentrirane le v majhnem številu avstrijskih mest.

Štrajk bi potentakem ne prizadel vse dežele ter bi bil le enostransko orožje.

Tat s Savinje arretiran.

11. septembra je bil arretiran v Prešernovi ulici 22-letni brezposelni deček Miljan Amor, ki se je že dalje časa potikal brez zaslube in stalnega bivališča po Celju in bližnjem okolici. Ker je odgovarjal opisom tatu, ki je pred kratkim ukrenil nekem kopalcu ob Savinji sredno uro, ga je začasno nadzor-

Iz Slovenije.

Nevarna vložilska polpa pod ključem.

Nedavno so neznani storilci vložili pri dveh posestnikih pri Sv. Marijeti ob Pesnici in pokradli znane količine obleke in raznega blaga.

Domnevalo se je, da bodo ostali storilci oblastem prikriti, kajti vse poizvedbe so ostale brezuspešne. Nepriskovanovo pa je tamošnjemu orožništvu uspelo, da so aretirali nekega Alojzija Lozinška, ki je dejanje priznal. Ni pa hotel izdati svojih pomagačev. Končno pa so obdelali prisile na sled tudi malopridnim sotrudnikom, ki so z Lozinškom delli obilni plen.

Aretirana sta bila v Mariboru neki Anton Bunderle in neka Maria Lindič, ki so sodelovala pri omenjenem vložku. Lozinšek in Bunderle sta starza znanca obmejnega orožništva in mariborske policije. Od avstrijskih oblasti sta bila obzadili neštetnih grehov izgnana ter stava svoje vložilske delovanje nadjevala tostran meje.

Lindičeva je nevarna malopridnica, ki je zložincem pomagala pri njunem rokodelstvu, sama pa se je živahnno udejstvovala med lahkotniškimi predstavniki krepkega spola v času, kadar tovarisem niso šlo delo izpod rok. Upati je, da je stvari aretacijami konec čestih vložkov in tudi konec vložilske tolpe, ki je zadnje tedne vznemirjala mariborsko okolico.

Tatvina ali izguba.

V Celje je prišla po opravilih 22-letna kmetica Ana Kužnerjeva iz Virštanja. Na hrbitu je imela koš, v njem pa je več malenkosti in v nepričakovanih robec zavilih 6 bankovcev po 100 Din. Kmalu popoldne je stopila v neko trgovino na Glavnem trgu, da si nabavi nekaj potrebnih stvari. Ko je blago izbrala, se je spomnila, da ima robec z denarjem v košu, ki ga je pustila pred vratitvijo trgovine na hodniku. Na večino presenečenja pa v košu ni več našla robca z denarjem. Najbrž je spretin tat izkoristil udobjno priliko in je odnesel dober plen. Mogoče pa je tudi, da je dekle denar kje v mestu izgubilo.

Divja stavka v tovarni Impex v Kranju.

9. septembra je izbruhnila v tukajnji tektstilni tovarni Impex divja stavka. Vzrok je bile nezadovoljstvo delavcev z mezdami in delovnim časom. Po posredovanju organizacije tektstilnih delavcev se je vrnilo delavstvo zopet na delo. Na intervencijo iste organizacije je prispel v Kranj zastopnik inspekcije, da prešče vzroke, ki so dovedli do stavke. Delavstvo očitno

V NAJEM

se dajo 4 lepe sobe in klet na 6223 GLASS AVE., CLEVELAND, O. 23. 25. 27.

KJE JE moj brat MATIJA ROTAR? Pred 14. leti je bil v South Ranch, Michigan, potem se je preselil v Greenland. Prosim onega, ki kaj ve o njem, da mi sporoči in pošlje njegov naslov. Jaz sem v resnem položaju, sem nezdravljiv. — Leopold Rotar, Hennessy Annex Hotel, Butte, Mont. (2x 26&27)

Glavna privlačna sila,

ki nam dovaja dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je polečajno poslovanja

Popolna varnost
pri nas naloženega denarja.

Obresti po $4\frac{1}{2}\%$ mesечно
 $\frac{1}{2}\%$ obrestovanje.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Nesreča Slovenca v Zagrebu.

V Zagrebu se je ponesrečil kočija Rudolf Rus, rodom iz Kočevja in zaposlen pri tvrdki Bratje Kralj. Ko je cistil konje, ga je zrebec takoj močno sunil v obrav, da so ga morali tako preplati v bolnič.

Očeta kislina je v modi.

V Zagrebu je nastala pravčata manjša zastrupljenjava z octovo kislino. Porocano je bilo o samomu mlademu deklavku, ki je v obupu pila octovo kislino in umrla, kasneje pa so moralni v bolnični preprečili tudi mesarskega pomočnika Stefana Hubeka, ki je tudi pil octovo kislino. Njegovo stanje je sicer težko, vendar zdravniški upajo, da mu bodo rešili življenje.

Roparski umor.

V selu Pisarica pri Bjelovaru je bil v dne izvršen straten umor. Neznan zločinec se je splazil v stanovanje Paje Mujadina, ki je spal. Ropar je Mujadin zakljal, pobabil 40.000 dinarjev, ki jih je Mujadin iztržil pri prodaji volov in pobregnil. Morilcu so orožniki za petami.

Boj za nevesto.

Dogodek ni nič manj resničen, tako zamolčimo kraj in pravico imena. Resnica je, da sta se imela Francelj in Minka silno arda. Fant je bil edinec svojega očeta, ki ima pravljivo kmetijo, o dekleti pa govorijo, da bo imela nekaj pod palčem. Tako je našlo posetovo doč do fanteta — manjkalo je samo še poroke in ženitovanja.

Pravijo, da je življenje prevara in da ne smemo vsakemu zaupati na svetu. To je izkusil tudi Francelj, čeprav ni nikdar dvomil v zvezobi svoje zaročike. Izvedel je, da se Minka bavi z mladim Američanom, ki je doma na obisku. Določil ni mogel verjeti; še ko so mu povedali, da besta v kratkem na oklicih, se je odločil pozvati nevesto na zagovor.

Naselj je v senci na vrhu, zdeli se mu je nenavadno utrjenja in zaspava. Včasi se mu je že od daleč smehljala, danes pa ji je kodrasta glavica omahnila v travo.

Prisedel je ter jo vprašal brez uvedova:

"Minka, ali je res? Tako in tako govorijo".

Minka je molčala docim se je Francelj igral z drobno bilko in potrežljivo čakal odgovora. Ko se je nevajščil, je ponovil vprašanje.

"Mika me nekoličko po svetu..." je potiskal priznala. "V Ameriki so dolarji..."

Nedavno je pisala sinu pismo, v katerem ga ponovno poziva, naj se izseli iz njene vile. Ker se sin tudi za drugi poziv ni zmenil, ga je hotela dati sodno delčirati. Sin je odšel k materi in jo prošil, naj ga ne vrže z rodbino na cesto. Mati je baš obedovala. Sin je objel in preselil, naj se usmilj vsaj nedolžnih četrticev. Mati se pa za sinove prošnje ni zmenila, češ, da lahko umre v bolniču. njegovi otroci pa v sirotišnici. Vstala je in se podala iz jedilnice. V naslednjem trenutku je potegnil sin iz žepa revolver in ustrelil mater trikrat v glavo. Bila je takoj mrtva. Sin je ustrelil še trikrat v njeno truplo, potem je pa zbežal. Na strele so prihitele sosedje, ki so morilca, prijeli in ga izčeli policiji.

Poročilo je Američana iznenadilo, saj mu Minka ni nikoli kaj takoj omenila. Povabil je mladenca na razgovor, določil mu je celo

dan in uro, kdaj ga naj obišče. Čakal ga je in čakal, a povabljenec se ni odzval vabilu. Pozno ponoči pa je začul pred hišo močne korake.

Pogledal je skočno okno in zapazil svojega nasprotnika Francejina v družbi mladih tovarisjev. Pripravljeni so bili braniti njegovo čast ter mu priboriti zmago.

Zagovorniki strokovnjaki so prisegli, da je bil Peacock blažen, ko je tolkel svojo ženo z revolverjem po glavi in jo davil, strokovnjaki državnega pravnikov so pa prisegli, da je bil pri zdravi pameti, in da je vedel, kaj je počel.

Ena skupina strokovnjakov se potem takemot.

Vprašanje je le, kateri skupini bodo verjeli porotniki.

V New Yorku se zagovarja mladi Peacock zastran umora svoje mlade žene.

Zagovornik je naj svoje strokovnjake in državnih pravnikov svetil.

Vprašanje je le, kateri skupini bodo verjeli porotniki.

Neki znani zdravnik je ugotovil, da nimajo vsi glavoboli svojega izvora v glavi.

To je splošno znana stvar.

Marsikateri glavoboli ima svoj izvor v sodu ali v kotu.

Milijonar Harry F. Sinclair, ki je zaprt v washingtonski jetnišnici, bi na vsak način rad prišel na protest.

Po svobodi hreneni, dasiravno je zaplenjen v jetniški lekarini.

Marsikdo bi se dal rad za par ur zapreti samo da bi se prepričal, kako ga zna Sinclair zmešati.

Kitajskemu nacionalističnemu voditelju Kaj Šeku bo kmalu odkenkalo.

O tem so vsi prepričani. Le ce Kaj Šeka vprašali, koliko je resnice na tem, bi odvrnili: Ah, kaj se!

Češki in rimski unijonizem.

V okviru cerkvenih slavnosti svedovačavske tisočletnice se je vršil v Pragi sredi avgusta tudi shod unionistov. Pridelitev bi moral imeti po prvotnih določilih prirediteljev dvojen namen: reprezentativni, kajti vršila se je v glavnem mestu republike, in propagandni, ker doslej na Češkem za unionizem ni bilo večjega zanimanja. Prvi namen se je pridelitevom posrečil popolnomu. V Pragi se je sesio mnoga domačih in tujih, slovenskih in nesloveniških prelatov in je predsedništvo shoda zanj izposlovalo sprejem pri predsedniku republike in pri praškem županu, očemer so domači in tuji lisi obilo poročali, naglašajoč uspešni potek zborovanja. V isti meri se je propaganda za zedinjenje vzhodne in zapadne cerkve popolnomu ponesrečila. Udeležba širšega občinstva klera je bila neznačilna, praško duhovništvo je celo nekako ostentativno ignoriralo pridelitev, mora se reči, da ne samo slučajno.

Unionistično gibanje je že pred vojno vzniklo in vzrastlo na Moravskem na pobudo pokojnega olomoučkega nadškofa Stojana. Domača hierarhija je to misel zelo podpirala. Zaveli so se zanj tudi v Rimu. Vatikan je na te shode redno posljal svojega delegata.

Unionistično gibanje, stremeče za verskim zedinjenjem, je bilo do neke mere simpatično in je vsekakor pospeševalo spoznavanje in zbljevanje med Slovani. Da bi pa lahko prišlo do unije med Slovani zapadne in vzhodne cerkve, je za dogledno dobo pač popolnomu izključeno. Teh shodov so se sedaj udeleževali vedno le rimsko-katoliški duhovniki, pravoslavna duhovščina pa jih je redno ignorirala. Ako je včasih prišel kak duhovnik vzhodne cerkve, je bil to le privatni interesent.

Na zborovanju se čujejo učeni in manj učeni referati, ki izvanevajo v zahtevo, da morajo pravoslavnim popustiti vsem, kar jih deli od Rima. Nasprotov pa rimska cerkev ne sme v ničemer popustiti, kajti uverjena je, da je v njej vse boljše in lepše, pri pravoslavnih pa vse manjvredno.

Pravoslavni se seveda oklepajo svoje vzhodne liturgije, ki je ravno apostolska kakor zapadna, oklepajo se svojega liturgičnega staroslovenskega jezika, ki jim je tako soroden in razumljiv, kakor je razumljiva in ljuba Romano staro latinsčino. Pred vsemi pa vzhodna cerkev noče nikakor in za nobeno ceno popustiti v vprašanju celibata. Pravoslavni krogi trdijo, da pravoslavna cerkev ne vidi nikakega jamstva, da ne bi rimska kurija po doseženih unijih začela delovati proti oženjenim duhovnikom, proti stare-slovenskemu liturgičnemu jeziku ter naposled izenačila zedinjenje cerkev popolnom z rimsko cerkvijo. Postopanje z rimskimi in rusinskim unijati je naravnost klasičen primer v tem oziru. Tudi izkustva češkega duhovništva na polju zahtev po reformah niso preveč vpredobudna.

Tako se je prof. Vajs po prevrata odločno postavil proti diani uvedbi češkega jezika v bogoslužju, ko je Jednota katoliške duhovščine zahtevala, da se naj pri maši molijo v češčini vsaj one molitve, ki se pri slavnostni maši pojijo na glas. Ako vidijo pravoslavni, da je predstav-

ORIGINALEN DVBOJ

Pariška novinarja Dalgara in Sadadin sta se sprila in ker nista mogla poravnati spora drugače, sta se odločila za dvoboj. Nista se pa hoteli spoprijeti s sabljami ali pistolami, marveč z živimi levi. Domnila sta se, da stopita v levjo kletko v menažerji na Mont martru in da zmaga tisti, ki bo pokal med levi večje junastvo. Odločil naj bi lastnik menažerje.

Prvi je stopil v kletko Sadadin z biccem v levici in z revolverjem v desnici. Stari lev "Princ" je bil miren, levinja "Cora" je pa takoj stegnila proti nepovabiljenemu goštu sapa. Novinarju se pa ni niti zgodilo in preizkušno živej je prestat dobro. Tudi Dalgara je imel več. Čudno je pa, da se nervozna levinja ni bala biča, temveč načinjena peresa, s katerim je Dalgara markiral revolver. Dvoboje je izpadel za oba dobro. Lastnik zverinjaka je izjavil, da sta bila oba novinarja hrabri.

Tako se je prof. Vajs po prevrata odločno postavil proti diani uvedbi češkega jezika v bogoslužju, ko je Jednota katoliške duhovščine zahtevala, da se naj pri maši molijo v češčini vsaj one molitve, ki se pri slavnostni maši pojijo na glas. Ako vidijo pravoslavni, da je predstav-

ZID VZDIHOV V JERUZALEMU

Slika nam kaže skupino Židov ob Zidu vdihov v Jeruzalemu. Zastranega zida je nastal spor med Arabci in Židi, ki je zahteval dosti človeških žrtev.

S čim preganajo dolgčas.

Nekdanjo sentimentalnost je pri modernem človeku popolnomu nadomestila stvarnost. So ljudje, ki se danes ne pocutijo dobro, če ne vedo vsega v številah. Med temi so Američani gotovo na prvem mestu. In kaj vse ne zanimal teh radovedenje!

Poročajo na pr., da si je nekdo dolgo bell glavo, da bi prišel do jasnosti, koliko besed se rabi, da se izpišejo vsa števila od 1 do milijard. Sedel je k mizi in vzel svinčnik v roke in glej! Izračunal je, da bi bilo za ta potreben 45,032,988,006 črk. Če bi pa koga popadla želja, da bi ērke napisal drugo poleg druge in postal rokops in tiskarno, bi imela črna umetnost dosti posla, preden bi prišla stvari do konca: za takšno reč bi nameč bilo treba natisniti stotisoč zvezkov leksičnega formata. Teh 45 milijard črk pa bi dalo po drugi strani 13,235,000,002 zlogov. Če vzamemo, da porabimo za izgovorjavo 250 zlogov eno minuto, bi rabili natančno 101 let, preden bi prišli ustno z računom do kraja. Milijardi torej ni tako enostavna reč. Če bi kdo hotel preizkusiti z besedo, kako dolga je milijarda, bi moral začeti s štetjem takoj ob rojstvu in bi moral šteti neprerogama do Metalemove dobe.

Neki Anglež si zopet ni dal miru, dokler ni izračunal, koliko las ima človek na glavi. Prišel je do zaključka, da niso lasje pri vseh ljudeh enaki. Najmočnejši so lasje pri rdečelascih. Rdečelasci poganja na glav povprečno 92,000 las. Rjavolasci so že siromašnejši in imajo kakih 118,000 las. Črnolasci imajo še geste posejano glavo: 135,000 las. A svetolasci pokosijo vse ostale s 143,000 lasmi.

Nekega je zanimala, kolikokrat poniha krava z repom. Izračunal je, da se to zgodi dnevno 41,152 krat. Dalje, da se nad zemljo spusti vsak dan 44,000 nevihi, da se zasveti med tem 10 milijonov bliskov in da pada z neba vsak dan okrog 300 meteorov. Šef statističnega urada za blaginjo Američanov pa je izračunal, koliko je vreden vsak ameriški državljan z dibelom do groba.

Ko pride v Ameriki dete na svet, odpade nanj 9333 dolarjev narodenega premoženja. Kadar je otrok leta dne star, se mu cena zviša za 1000 dolarjev. Pri osemnajstih letih doseže vsota pri možku 28,654 dolarjev, pri tridesetih letih pa

FRANCOSKI IGRALEC UMRL PRI SKUSNJI

PARIZ, Francija, 26. septembra. Včeraj zvečer se je zgrudil tekom skupine znani francoski komik George Serow, ki je govoril nekaj zelo smešnih vrstic svoje vloge.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE COLUMBIA

10 inčev 75c

MARY UDOLICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25104-F Po gorah je ivje, Duet Narodna
Gozdič je že zelen, Duet Narodna

LOUIS SPEHEK in SIN, Harmonikarja

25103-F Urno stopaj Godba
Moj očka 'ma konjička dva... Godba

PEVSKO DRUŠTVO "ZORA"

Zborovolja: G. Chranowski
Morje adrijsko (Hejdrich) Pevski zbor
"Ciciban" (J. Pavčič) ANTON SUBELJ.
Bariton, Narodna pesem

LOUIS SPEHEK, Jr.

25101-F Lepa Josefa, Polka (Harmonika solo)
Bleski valovi, Valček Louis Spehek & Son (Harmonika duet)

ANTON SUBELJ, Bariton

25100-F Zagorski zvonovi. (Narodna pesem)
Vsi se prihajali. (Narodna pesem)

ANTON SUBELJ, Bariton

25097-F Pastir (F. Pavčič)
Dekle to mi povej

LOUIS SPEHEK in SIN

25093-F Golobička, Polka Repasz, Godba

MARY UDOLICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25099-F Zvedel sem nekaj novega Duet
"Micka"

MARY UDOLICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25096-F Treba ni moje ljubice plavati Duet
Kot pičica ta mala

NAROČITE NAJMANJ ŠEST PLOŠČ

NOVE KRAJSKO-SLOVENSKE COLUMBIA PLOŠČE

NEW COLUMBIA SLOVENIAN RECORDS

10 inčev — 75c

PEVCI "ADRIA" S SPREMLJEVANJEM BRATOV DAJCMAN

25114 F (Dekleta in kmečki brivnici Comic Sketch
Pridi Sveti Martin

MARY UDOLICH in JOSEPHINE LAUSCHE

25115 F (Jest pa eno ljubco j'mam, duet Folksongs
Iman dekle in Tirolah

25112 F (Oh ura že bije Folksongs
Narodne pesmi

25107 F (Dobro jutro ljubca moja, duet Folksongs
Ko dan se raznava, duet

FRANK LOVSIN, Accordionist

25113 F (Zapeljivka (valček) Iz Dolenskih goric (polka)

25108 F (Zgaga Polka (Od kje si dekle ti doma, valček)

"DOMOVINA" SLOVENIAN MIXED CHOIR

(Dobro jutro hišni očka

25111 F (Oj' zdaj gremo

Leži, leži ravno polje

(Je pa davi slanca pala

ANTON SUBELJ in ANETA MADIG

25110 F (Cez tri gore.

(Ljub'ca, kod si hodila.

25109 F (Pojmo na Štajersko (Je pa davi slanca pala

ANETA and MARIJA MIHOLIC

25106 F (Ai' me boj kaj rada 'mela, Duet

(Ljubca moja kaj si striša, Duet

Kupite te rekorde od vašega lokalnega trgovca ali naročite po pošti in vprašajte za katalog.

COLUMBIA PHONOGRAPH COMPANY,
1825 East 18th Street, Cleveland, Ohio

Columbia Records

"NEW PROCESS"

Viva-tonal Recording - The Records without Scratch

"Magic Columbia Notes"

VSI GORNJI

Columbia Records

SO ZDAJ NAPRODAJ V NAŠIH TREH TRGOVINAH
Poštnim naročilom posvečamo takojšnjo pozornost.

ODPRTO
ZVEČER

new York
Band Instrument Co.
Two New York Stores Brooklyn Store
111 East 14th St. | 243 West 34th St. | 1225 Broadway
Near Union Square Between 7th & 8th Ave. Near Grand Avenue

Špiritizem vzrok ljubavne tragedije.

Te dni se je odigrala blizu Bratislave pretresljiva ljubavna tragedija. Neki bratislavski turist je odšel zgodaj zjutraj na razvaline devinskega gradu, kjer je ves preseñečen opazil žensko truplo. Hitro se je vrnil in obvestil orožnike, ki so ugotovili, da ge za 22-letno vzgojiteljico Zofijo Kudelkovo, pristojno na Madžarsko, in zaposleno v Bratislavi. Dekle je imelo prestreljeno glavo. Prvi hip so orožniki misili, da gre za samomor, kmalu pa so prepričali, da je bila Kudelkova umorjena. Orožniki so preiskali vso okolico, toda revolverja niso našli. Bratislavška policija je poslala na kraj umora komisijo, ki je potrdila, da gre res za umor.

Se istega dne so oblasti izvedele, da je bila Kudelkova popoldne z dvema fantoma v neki gostilni v okolici Bratislave. Fant stala bila lepo blečena in Kudelkova je vprašala gostilničarja, kje je pošta, zadnjec da bi radi telefonirala v Bratislavo. Kmalu se je od fantov poslovila v zvečer so jo videli v gostilni z nekim drugim moškim. Po večerji sta najbrž odšla k razvalinam starega gradu. Kudelkova je bila zadnje čase brez posla, čeprav bi lahko dobila službo, ker je bila zelo marijiva in izredno lepa. Možnost samomora je izključila tudibudi obdukcija njenega trupla. Smrt lepo vzgojiteljice je bila torek tajna, ki jo je pa bratislavška policija pojasnila.

Morlec je svoj zločin sicer prisnal, toda tragediji s tem se ni pojasnila. Kindernay in njegova ljubica ta bila navdušena spiritista. Čitala sta razne spiritistične romane in tako sta zaredila v zbirani krog duševnih blodenj. Posebno Kudelkova se je zlo navduševala za spritom in bil je trdnopravna, da samomoriči na nem svetu nimajo miru. Zato ni hotela izvršiti samomora, čeprav je pojasnila.

Spočetek se je zdejan, da bo zelo teško najti morilca. Kmalu pa je pojasnila, da je zlo navdušena za spritom in bil je trdnopravna, da samomoriči na nem svetu nimajo miru. Zato ni hotela izvršiti samomora, čeprav je pojasnila. Spočetek se je zdejan, da bo zelo teško najti morilca. Kmalu pa je

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI PIKNIKE, VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJ

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LETALEC

Včeraj so kazali v kinu nekak aeroplani in spomnili sem se...
Gršav Petrov je bil imeniten dečko. Zdrav krepak in vedno vesel. Odpiraš usta, od ušesa do ušesa, so se mu smejale mlajše sestrice. Vsečilica ni dovršila, oženil se je, potem je po moral v vojakom.

Operni Pevec Anton Šubelj

PRIREDI

V NEDELJO,

29. sept.

točno ob 2. uri popoldne

V

**AMERICAN - SLOVENIAN
AUDITORIUM**
253 Irving Avenue
Brooklyn, N. Y.

**VSI
DOHODKI
SO
NAMENJENI
Z A
DOM
SLEPCEV
v Ljubljani**

**VSTOPNINA
PROSTOVOLJNA**

S SLEDÈCIM VZPOREDOM:

- Narodna: Kje je moj mili dom?
- Herman: Punčka.
- Nevin: Rosary.
- Pavč: Dede Samonog.
- McMurrough: I hear you calling me.
- Rossini: Arija iz "Figara".
- Leoneavallo: Prolog iz opere "Glumca". (Poje v maski in kostumu.)

ODMOR

Slovenske narodne pesmi poje v narodni nošti.

- Slepec
- Dekle to mi povej
- Gozdič
- Moja kosa je kržavnica
- Vsi so prihajali
- K očetu prideva
- Ko so fantje
- Trije kovači
- Zmeraj sem se mislil

In zvedela sem, za kaj prav za prav gre.

Vojne se je strasno bal. Bal se je vsega. — pušč, topov, konj in vojakov.

Zakaj se bojni, Gršav? — so ga tolažile sestre. — Kaj misliš, da bodo streljali vse bač vate?

Gršav so začeli učiti vojaške obrti. Po prvi lekciji v januarju je prisel domov tako prestrašen, da še jesti ni mogel.

— Saj je vse zaman, — je ternal pri obedu. — Čemu bi jedel? Saj se bom moral itak ustreliti.

— Kaj je pa zgordilo?

— Kriz bojni, to so grozne muke! Naložili so me na konja brez sedla in brez stremen. Za rep se ga nisem mogel pribjeti, moral sem se držati samo za grivo. Dokler je stal mirno, sem za sio še sedel na njem. Čim je pa častnik nenadoma počil z bicrom, so jo ubrali več konji v dir. Bledi obraz, izbljene oči, sklepetajoči zobje — bližala se je zadnjina ura. A moja kobilka je bila med vsemi najhujša. Skakala je liki konza, z glavo je opletala in metalala meje zdaj na vrat zdaj na zadnjino. Nismo se mislili, tako ali tako, umreti mora. Krizal sem na njo brr, pa ni nič zaledlo. In v hipu, ko je drvena mimo zidu, sem dvignil noge in telebnil z nje na glavo. Častnik je prisokel in pocil z blcem.

— Hitro na konja.

Vstal sem.

— Ne morem.

— A on kriči:

Pri vojakih se ne sme govoriti!

Menj je pa že vse deveta brig — le naj kriči. Zato mu pravim:

— Saj vidite, da umiram.

Začudil se je, debelo me je pogledal.

— Hm, zares, vi ste nekam čudni. Kar v bolinico pojdit.

In žalostno je povesil Gršavovo.

— Zdaj same vidite, kakšen vojak sem. Porečem jim, naj me nikar ne posiljajo na vojno. Tam so sami junaki — sam sem čital to v novinah. Jaz pa nisem za to — strašno se bojim, čemu bi potreboval také — saj bi jim delal samo sramoto.

Rekel pa ni nič. Izblj so mu temišli iz glave, potolažili so ga. Prestat je vse krize in težave novinca in odsel je na bojische.

Na dopust je prisel domov zelo zadovoljen — zopet je odpiral usta od ušesa do ušesa.

— Veste kaj? Prav zaprav sem tudi jaz junak. Bogme, častna beseda. Vprašajte koga hocete. Tropovi grme, konji se vzpenjajo, jaz pa ne čutim nobenega strahu. Sam ne razumem — pa vendar nisem bedak. Drugi se boje, jaz pa prav nisem.

Prišel je drugič na dopust in povdal, da je vložil prošno, naj ga prevedo k avijatiki. — Ce sem že junak — zakaj bi ne šel med letalce. Za junaka je to zelo zanimivo.

In šel je. Letal je, opazoval, metal bombe, dvakrat je padel, drugič s prestreljenim motorjem, in tako se je pobil, da je skoro oglušil. Odpeljali so ga naravnost v sanatorij.

— Torej ničesar ne veste?

Kar se je zdrznila.

— Kaj pa? Morda pa vi kaj veste? Morda ste vi kaj slišali?

— Ne, ne.... Vprašala sem kar tak... tudi jaz... ničesar ne vem...

— Naš oddelek — šestnajst častnikov — je bil v oddaljenem kraju. Špočetka so na nas mislili, potem so pa pozabili. Tam smo imeli gozd, nabirali smo gobe. Kar je prišlo povelje — eden mora z letalom takoj v Moskvo, pošiljajo ga nekam na Ufo. Žrebali smo. Žreb je določil mojega tovarisa. Obesim se, je dejal, mater imam v Ufi in nad Ufo ne bom letal. Ponudil sem se, da poletim namesto njega. Mislim sem, da se na ta ali oni način rešim, da preletim k Čehoslovakom — s katerim občujejo, si služijo same vsakdanji kruh in zato jim ne gre v glavo, kako bi mogli zahtevati, naj se odrekem vsemu, kar si morejo priskočiti za svoj denar.

Sklenil sem povedati čisto resnico. Sporočil sem to predstojnikom, a oni so bili zelo prijazni. — Robdino imate v Kazanu, pravite?

— Da, vsi so v Kazanu.

— A njihov naslov?

Povedal sem jih naslov. Zabeležili so si ga.

— No in zdaj, — so mi dejali, — takoj jutri poletite nad Kazan. In če bi vas mikalo predsteti k Čehoslovakom, ali će ne boste vestno izpolnili svoje dolžnosti, to se praviče ne boste metali bomb, bo vaša rodbina ustreljena, dim zavzame mesto. Ste razumeli? Kako bi ne kako bi ne razumeli?

Zamislil se je Gršav — bil je ves črn in mračen. Naenkrat je vprašal:

— Kaj mislite, ali naj se ustrelim takoj, ali pa... Kaj pravite na to? Kaj?

Slišal je zelo slabo.

*

Pred tremi meseci sem v Bolgariji nenadoma srečala staro Peterovo.

— Da, da, hvala Bogu, rešili smo se. Že dolgo je tega. Grševa žena Marusja je dobila službo učiteljice. Dečka sta zdrava, vse je v redu. Ah, koliko smo prestali! Kako so takrat navali na Kazan! Jesti nismo imeli kaj in celo vode ni bilo. Sami smo hodili s škaf po njo na Volgo. Tudi dečka sta hodila s cajnikom — saj ni bilo dačel. Včasi smo bezeli, nad nami je bral boljeviški aeroplani. Kriz bojni, vsaj otrokom bili prizanesli, sem pomisnila. Nekoč je padel letalec blizu nas za gozdom. Vsi so hiteli gledati. Bil je tak občgan, da ga ni bilo mogoče spoznati. In ni mi ga bilo žal. Psi pasja smrt.

— ... povejte mi o Gršiu nimate nobenih vesti?

— Ne, nobenih. In tako tudi o njenih ničesar ne vemo. Od samega početka smo bili ločeni. Njega pa boljeviški niso mogli vzetki k vojakom, saj je hvala bogu invalid pohabljenec. Je že kje srečno prestal to grozo. Vedno smo pricakovali vesti od njega. To so nam obetali....

— Torej ničesar ne veste?

Kar se je zdrznila.

— Kaj pa? Morda pa vi kaj veste? Morda ste vi kaj slišali?

— Ne, ne.... Vprašala sem kar tak... tudi jaz... ničesar ne vem...

ADVERTISE IN GLAS NARODA

Zakon edina karjerja ženske.

Alli ostanem star devica? Tako se vprašuje malokatero dekle v starost 20 let. S 25. leti je položaj že kočljivejši, s 27. po postane katastrofen, kajti dekle, ki se do 27. leta ne poroči, je na najboljši poti: da postane star devica. Ne smemo pozabiti, da je po vojni v vseh državah pomanjkanje moških in tudi če bi se vsi moški oženili, bi ostalo najmanj 8 odstotkov dekle, ki ne morejo dobiti moža. Pa tudi starši samevje je od dne do dne več. V kolikor še niso res starci, žive od danes do jutri in se veseli svobode. Hodijo večinoma lepo oblečeni in če vidično cjenjena tovarista v oguljeni obliki s povešeno glavo in sledov težkih skrb na braku, se mu posmehujejo, češ, zakaj si se pa oženili. Oženiti se pomeni po njihovem mnenju odreči se vsemu. Mislim tudi, da bi bilo to krivljajnam. Kmalu se je pa tudi drugača moža naveličala in spoznala, da je bil prvi bojni. Zato se je vrnila k prvemu možu, s katerim živi sedaj v srednjem zakonu.

Razsodba luksemburškega sodišča v Nemčiji ni priznana in tako po nemških zakonih prvi zakon formalno ni bil ločen. Če bi se žena znova naveličala prvega moža, bi se lahko vrnila na Luksemburško k svojemu drugemu možu in bi bila po luksemburških zakonih njegova legitimna žena.

PRAVNO VELJAVNA

BIGAMIJA

Površna uredbitev pravnih stikov in pomanjkanje pravne reprocite dovede često do grotesknih pojmov, kajor je oni v Eifelu v Nemčiji. L. 1909 se je poročilo neko dekle s tovarniškim delavec. Kmalu se je pa zakon razdrž, žena se je preselila na Luksemburško, kjer se je dala sodno ločiti in se je drugič poročila z luksemburškim državljanom. Kmalu se je pa tudi drugača moža naveličala in spoznala, da je bil prvi bojni. Zato se je vrnila k prvemu možu, s katerim živi sedaj v srednjem zakonu.

Razsodba luksemburškega sodišča v Nemčiji ni priznana in tako po nemških zakonih prvi zakon formalno ni bil ločen. Če bi se žena znova naveličala prvega moža, bi se lahko vrnila na Luksemburško k svojemu drugemu možu in bi bila po luksemburških zakonih njegova legitimna žena.

POZOR, ROJAKI!

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina pošla. Ne kažite toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledenih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, John Germ.
Frank Janesh, A. Saftić.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Loris Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevčič.
Mrs. F. Laurich
Cicero, J. Fabian.
De Pue, Andrew Spillar.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich.
J. Zaletel, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Splich.
Mascoutain, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovsek in
Jože Zelenec.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Žagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janežič

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, A. Pa-
nian, Frank Pucej.

MISSOURI

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hilti.

PENNSYLVANIA

Cleveland, Anton Bobek, Chas.

NEVADA

Kartlinger, Louis Rudman, Anton

NEW JERSEY

Simčič, Math. Slapnik.

NEW YORK

Euclid, F. Bajt.

NEW YORK

Girard, Anton Nagode.

NEW YORK

Lorraine, Louis Balant in J. Kumša.

NEW YORK

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda pripredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Oprostite, gospod, nisem mislil tako hudo! — Jaz se le zelo ne more in Zobah tudi. Pomagaj nam, gospod, kajti ti si pravilen in dobr. Gospodinja hoče vzel Zobah s seboj v Nemčijo in Zobah bo umrla od domotožja. In kdo ji bo pomagal, če ne bo mene poleg?

Harald je ozril na Zobah.

— Ali te je gospodinja izzačnega večera še kdaj tepla?

— Ne, gospod, tepla me ni več, — je rekla Zobah ihte. — Ona pa me je za menojo vsakovrstne stvari ter me suje z nogama.

— Tu je res, — se je zopet oglašil Kasova. — Zadnjih ji je vrgla na glavo diagoceno vase in če bi se Zobah pravocasno ne umaknila, bi se razbilna na njej.

— Kdaj je bilo to?

— Predvečerjnjem, gospod.

— Zakaj je storila to gospodinja?

— Ker ni Zobah došla hitro pripravila kopeli.

Zobah pa je pri tem prekinila Kasovo ter rekla:

— Zobah se je zamudila, ker je izpregovorila par besed s Kasovo. Gospodinja je imela prav, če je kazovala Zobah. — je rekla posteno inštinktivno je čutila, da boli Haralda poročilo Kasove. Raditega je tudi skušala opraviti gospodinju.

Harald je globoko vdihnil.

— Ti več, Zobah, da je tvoja gospodinja zelo bolna. Ona ni mi slišila nicensar slabega. Drugate pa je dobra s teboj, kaj ne?

Zobah je molčala.

Ni hotela izdati, da ji Katja nagaja ter jo trpinči, kjerkoli je mogla.

Za Haralda pa je bil ta molk zelo zgovoren.

Gospodinja hoče baš tebe, Zobah, da jo spreminjaš na potovanje. S tem te je hotela odlikovati, ti storiti nekaj dobrega, — je rekla.

Zobah je molčala venomer, a Kasova je odgovorila mesto nje:

— Oprostite, gospod, stvar pa ni taka. Zobah se boji dolgega potovanja. — In ločitve od mene. Zobah bo namreč postala moja žena kakor hitro si prihraniva dovoj denarja, da si zgradiva kočo ter kupiva rizne polje. Zobah je povedala vse to gospodarici ter po prisluhnitvi vzame seboj kako drugo služabnico, a gospodinja se je hudobno snejala ter ji rekla: — Sedaj pojdeš tiz meno, še nalašč!

Harald se je ugriznil v ustnicu.

Prevzela ga je pekoča bolečina, da mora spoznati Katjo tako malenkostno in hudobno. Da govoril Kasova resnico, je vedel dobro. Vsled tega je sklenil preprečiti Katji to malenkostno osveto ter pomagati obema, katera je poznal kot dobrodušna in uhogljiva. Vsled tega je reklo:

— Vidva hočeta postati mož in žena?

— Da, gospod, kakor hitro nama bo mogoče.

— No, dobro, jaz vama bom pomagal k temu. Zobah ne bo spremila svoje gospodinje, pač pa bo šla z njo neka druga služabnica. Poslušaj, kaj ti pravim, Zobah! Poslušaj, kaj ti pravim, Kasova! Jutri zjutraj, se predno bo gospoda vstala, se boš napotil z Zobah v svojo vas. Tam se poročita kot mož in žena po vaših običajih. Nato se vrnila skupaj, — a v mojo hišo. V bodoče sta oba v mojo službi. Z gospodom Vanderheydenom bom spravil jaz v red. Vidva ne smeta nikomur reči o tem. Na vsak način izgineta jutri zjutraj, po solnčnem vzhodu, da ne bo treba Zobah odpotovati z gospodinjo. Ali ste me razumejeli?

Oba mlada človeka sta poljubila konec njegove oblike ter izgledala naravnost žareča. Nista pa vedela, kako naj se zahvalita.

Harald pa je odmignil z obema ter jima dal še natančna navodila, kako naj se obnašata po nujninem povratku v njegovo hišo. Končno pa je reklo:

— Jaz upam, da bosta pokazala svojo hvaležnost z zvestobo in udanecijo in da bosta pozabilna, da je bila gospodinja slaba z vama, v svoji nervozni razdraženosti.

Kasova in Zobah sta objubila vse, kar je hotel Harald in konečno je Zobah zopet poljubila njegov rokav.

— Ali so tvoje solze sedaj pozabljene? — je vprašal Harald smeje.

— O, gospod Zobah je srečna ter ne bo nikdar pozabila, kar ste storili zanj. Gospodinja zopet lahko pretepa Zobah, kadar se vrne.

— Zobah bo mirno držala, — ker si tako dober, gospod!

Kasovi je dal nekaj denarja ter se odstranil. Njegov smehljaj pa je zamrli na ustnicah, ko je lei naprej. Slika značaja Katje je dobila zoper grde pege.

Ko je prišel v hišo Vanderheydena, je našel hišnega gospodarja v stanovanjski sobi. Pozdravil ga je.

— Katja se še oblači, Harald. Zadovoljiti se boš moral četr ure z mojo druščino.

— Potem se lahko še nekaj dogovoriva, dragi oče.

— Kako stoji stvar na plantazah?

— Vse v najboljšem redu. Glede tega sva lahko brez skrbi. Jaz pa bi rad izvršil še nekaj drugega. Imam prošnjo nate.

Vanderheyden se je nasmehnil.

— Venkar enkrat! Drugače mi daš le malo prilike, da ti izpolnim kako željo.

— Sedaj boš imel priliko za to. Jaz te prosim, da izpustiš takoj iz svoje službe služabnika Kasova in služabnico Zobah, da stopita lahko v mojo službo.

Presečen je dvigil stari gospod pogled.

— Zakaj to, Harald?

— Oba se hočeta poročiti. Jaz pa bi rad v proslavo svoje poroke okrečil dva človeka. Poroča naj se ter ostaneta v moji službi kot hišni upraviteljica. Jaz se lahko zanesem na oba ter sem se z njima dogovoril o tem.

— Katja je vendar hotela vzeti Zobah s seboj kot služabnico, — je pripomnil stari gospod.

Čelo Haraldo se je negubilo.

— Da, oče, to je nameravala. Zobah pa ni prav nič primerna za to in razvretga draži prestano Katjo, kar je bil tudi takrat povod za najin spor. Boljše je, če ostane Zobah takuk.

Neprijetno se je ozril stari gospod vanj.

— Te bo zopet prizor, Harald. Katja si je namreč vtepla v glavo vzetno ravno Zobah s seboj.

Harald je stisnil skupaj ustnici. Natu pa se je sklonil k staremu gospodu.

— Oče, — Kasova je zmožen storiti Katji nekaj, če bo vzel Zobah s seboj. On je še sedaj težko razdražen, ker Katja neprestano trpiči Zobah. Jaz sem mogel le potom svojega posredovanja preprečiti težko nesrečo. Ti več, pri Ačinezih sme iti človek le do gotove meje. Kakor hitro pa je prekoračena, so zmožni vsega. Jaz ti moram sedaj vse povedati.

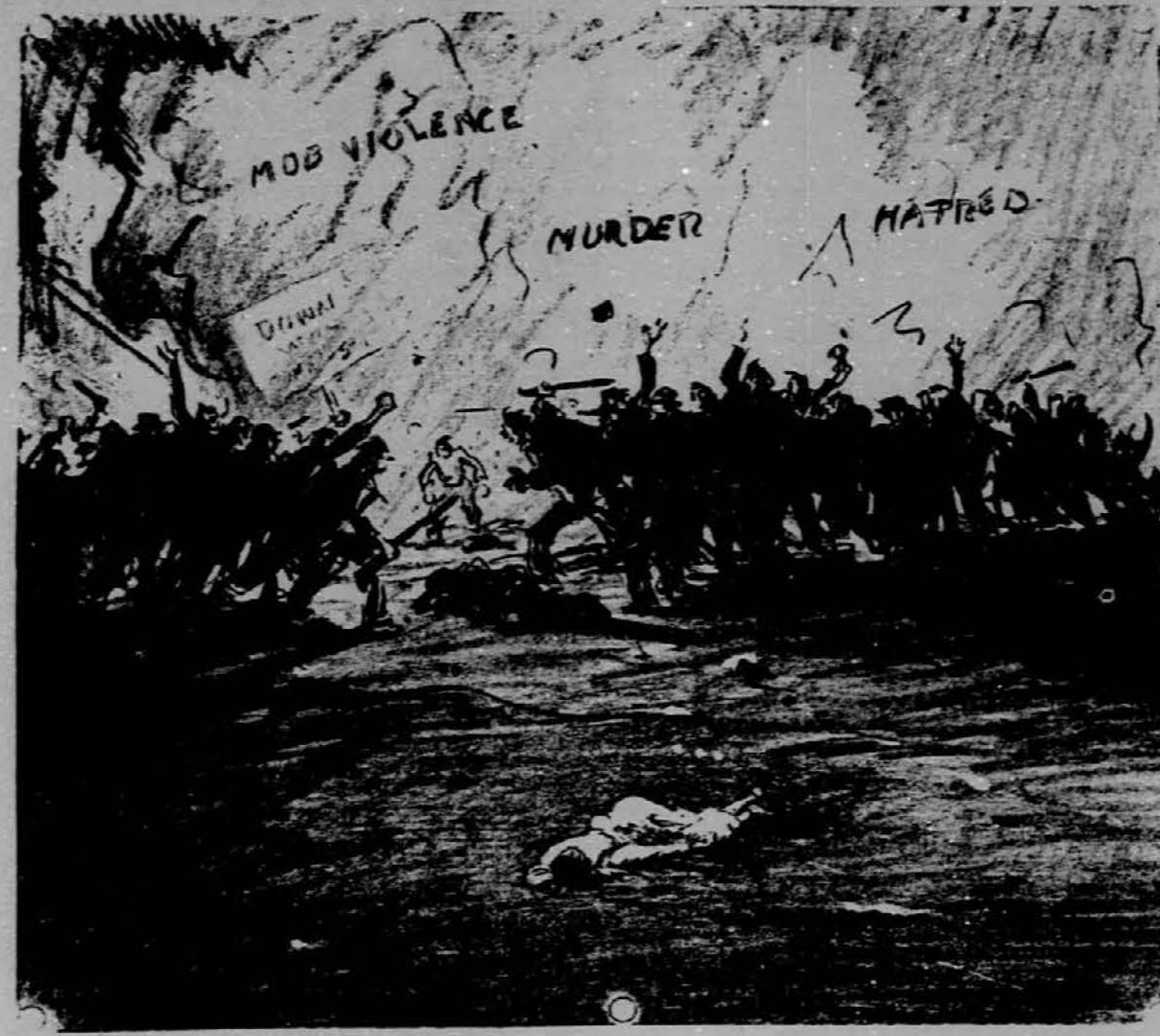
Nato je pripovedoval staremu gospodu, kar je prisluškoval in kako je uredil celo zadajo na zadovoljiv način. Vanderheyden pa je zrniko predse.

— Pa bi bilo treba pretepsti, mesto da mu obljubiš nagrado.

— Če bi to storil, bi ne bilo mogoče ustaviti nesrečo. Ti poznaš Ačineze prav tako dobro kot jaz.

(Dalej prihodnjic.)

V NORTH CAROLINI — DEŽELI BREZPRAVNOSTI

KAJ STORI KOKAIN

Berlinska gledališka igralka Ma-
rija Orska je bila še pred nekaj leti
ponos vsakega gledališča, kjer
ki so ji namreč odrekli kokain, na-
kar je začela umetnica besneti. —
Spravili so jo za nekaj cassa v bla-
zokainizmu, ki jo je pripeljal tako
počivališču, da je bilo pred dnevi živ-
čni napad, zaradi katerega so jo
morali prepeljati v bolnišnico. To
je bilo v Berlinu. Ondotni zdravniki
so ji namreč odrekli kokain, na-
kar je začela umetnica besneti. —
Spravili so jo za nekaj cassa v bla-
zokainizmu, ki jo je pripeljal tako
počivališču, da je bilo pred dnevi živ-
čni napad, zaradi katerega so jo
morali prepeljati v bolnišnico.

Res se je tja pripeljala, a samo
zategadelj, ker je upala, da ji bodo
na Dunaju zdravniki prijaznejši.
glede receptov za kokain. Kokain-
istka pa se je bridko motila. Nje-
nimi zatrjevanjem, da mora imeti
kokain, sicer umre, ni nasedel nih-
če. Umetnice se je nato polastil ta-
ko silen obup, da je začela raz-
grajati v stanovanju in delati ne-
prilike tudi sostanovalcem v hiši.
Ljudje so jo naznanihili in umetni-
ci so vnovič prepeljali na psihi-
atrično kliniko, kjer so jo pridržali.

Kokainizem je Orska malone po-
polnoma izčrpal. Skrčeli pa je tud-
njena denarna sredstva, ki posta-
jajo manjša od dneva do dneva, za-
kaj umetnica kokainomanija ne
hrabri nobenega gledališkega rav-
natelja, da bi jo angažiral za oder.

Kokainizem je Orska malone po-
polnoma izčrpal. Skrčeli pa je tud-
njena denarna sredstva, ki posta-
jajo manjša od dneva do dneva, za-
kaj umetnica kokainomanija ne
hrabri nobenega gledališkega rav-
natelja, da bi jo angažiral za oder.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Priporočamo nakup delnice Jugoslavenska Banka, D.D.

(Dinarska izdaja) — Zadnja plačana dividenda 8%

Te delnice smatramo za dobičano-nosno naložitev.

OKROŽNICE IN CENE POŠLJEMO NA ZAHTEVO
POŠILJAMO DENAR POTOM KABLA
ALI POSTE V VSE DELE JUGOSLAVIEZIMMERMANN & FORSHAY
Ustanovljeno 1872
170 BROADWAY
NEW YORK, N. Y.

STENSKI ZEMLJEVID ZA VSAKOGAR

Clovek, ki čita liste, ne more in ne sme biti brez zemljevida. Poročila prihajajo iz raznih tako malih in od-
daljenih točk, da je potrebno znanje zemljevida, če hočete poročilo popolnoma razumeti. Po dolgotrajnem iska-
nju smo dobili STENSKI ZEMLJEVID, s katerim bomo brez dvoma ustregli našim čitateljem. Na zemljevidu
so vsi deli sveta ter je dovolj velik, da zadosti vsem potrebam.

VELIK ZEMLJEVID JE POTREBEN V VSAKEM DOMU

Edino veliki zemljevid zadostuje dnevnim potrebam. Če se morate
postavljati atlasi, morate listati po njem in predno najdeti, kar iščete,
mine ponavadi dosti časa. Pred STENSKIM ZEMLJEVIDOM se
je lahko zbere celo družina in lahko razpravljajo o dnevnih vpraša-
njih. Na ZEMLJEVIDU lahko načrtimo ugodote, kje je zgodila
kakšna nesreča, kje je porušil tornado, kam je dosegel letalec itd. Tudi
ostri potrebujejo ZEMLJEVID, ko se učne zemljevidin.

Nas STENSKI ZEMLJEVID je pravzaprav skupina zemljevidov. Ima
tisti strani, ki vsebujejo približno 6000 kvadratnih ledov. Dolz je
88. širok pa 25 ledov.

Dostikrat ste že čitali v časopisih ali knjigah o krajih, ki vam niso
zeli znani. Vaše zanimanje bi bilo dosti voja, te bi vedeli, kje se na-
hajajo. Z našim ZEMLJEVIDOM je na tej potrebi ugodeno.

V TEJ SKUPINI ZEMLJEVIDOV SO:

Veliki in krasni zemljevid celega sveta in vseh kon-
tinentov, tiskan v petih barvah.

Velik zemljevid Združenih držav, na katerem so
vse železnice in ceste.

27 ZEMLJEVIDOV V STENSKEM ZEMLJEVIDU

Ne ustrelje se na to, če je imate zemljevid ali atlant, ta STENSKI ZEMLJEVID bo za vas velike važnosti. Ko ga boste na-
teden imeli, ga ne boste dali niti za pet dolarjev.

NAROČITE GA PRI:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street, New York

Kretanje Parnikov

Shipping News

28. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg1. oktobra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg2. oktobra:
Aquitania, CherbourgMuenchen, Boulogne sur Mer, Bre-
menPresident, Cherbourg, Bre-
men

Reliance, Cherbourg, Hamburg

3. oktobra:
Bremen, Cherbourg, Bremen4. oktobra:
Majestic, Cherbourg

Lapland, Cherbourg, Antwerpen

Minnesota, Cherbourg

5. oktobra:
Republike, Cherbourg, Bremen

St. Louis, Cherbourg, Hamburg

New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

Minnekhda, Cherbourg

Conte Granda, Napoli, Genova

23. oktobra:
Aquitania, Cherbourg

Dresden, Cherbourg, Bremen